

נורה אור השלם

1. זָכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
לִקְדָּשׁוֹ: שְׁמוֹת כ ז
2. שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
לִקְדָּשׁוֹ כְּאֲשֶׁר צִוָּה יי
אֱלֹהֶיךָ: דְּבָרִים ה יא
3. עֲשֵׂה לָךְ שְׁתֵּי
חֻצֹצֹת בְּסֹף מִקְשָׁה
תַּעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לָךְ
לְמִקְרָא הַעֲדָה וּלְמִסַּע
אֶת הַמַּחֲנוֹת:

במדבר י ב
4. בְּחִצְצֹרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר
הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יִי:
תְּהִלִּים צִח ו

הגהות הב"ח

(א) גמ' ור"ח בן תרדיון
בסיכני וכשנא הדבר אלל
חכמים:

גליון הש"ס

גמ' אלא תרתי קלי בו'
 שתרי גברי. עי' סוטה דף
 לט ע"ג מד"ה עד שיכלה:

מוסף רש"י

[illegible]

מאמר ר' מאיר וכי מה מ
הכלים נפיון, וא"ת כלי ע
להן טהרה אלא שצירה,
עין כדאיתא במדרש וצא

וּפְּנֵי מִלּוּפָה וְזֶה כו' בַּמָּקוֹם הַנֶּחֱמָה פֶּה פָּסוּל. שֶׁהַמִּקְיעָה בְּזֶהָב וְלֹא
לְכַךְ מֵאֲרִיךְ בְּשׁוּפֵר. לְכַךְ מֵאֲרִיךְ הוּא: וּמִמִּילָא כו'. דְּמָה לִּי
סוֹף בְּלֹא תַחִילָה וְמָה לִּי תַחִילָה בְּלֹא סוֹף וּמִשּׁוּם דְּבִעֵי לְאוֹמְרֵי
אֲתֵרִיבֶיהָ דִּי ק' הָך' דִּי קוֹא: **סָעָה בְּרֵאשׁוֹנָה.** בְּפִשְׁטָהּ שְׁלֹפְנֵי הַתְּרוּעָה:

וּמִשָּׁךְ בְּשֵׁנִי כְשֵׁסִים. לְפִי שְׂהִיָּה זָרִיק
לְתַקּוּעַ כֵּאֵן ז' תְּקִיעוֹת רִאשׁוֹת אַחַת
לְפַשְׁטוֹתָהּ לְאַחֲרֶיהָ דְּמַלְכִּיּוֹת וְאַחַת
לְפַשְׁטוֹתָהּ לְפָנֶיהָ דְּזַכְרוֹתוֹת: בּוֹר דּוֹת
חֲדָה וְיִנְהוּ ע" אֱלָל שֶׁבְּזֹר בְּחִפְרִיָּה
לְדוֹת צִבְיִין עַל הַקֶּרֶקֶע יִשְׁעֵר־חֲרִי
צִלְעוֹ"ז: פִּיטֵס: חֲבִית גְּדוֹלָה פּוֹטוּ"ן
צִלְעוֹ"ז: מַחַד גְּבֵרָא. דּוּמִיא דְּזֹכּוֹר
וְשִׁמּוֹר: הָא לֹא דִמְיָא. הָא מִילְתָּא
דְּשׁוּפֵר לֹא דִמְיָא אֱלָל לְסִפָּא: ו'
וְי' קוּלוֹת יֵשׁ כֵּאֵן שְׂאִי אִפְשֵׁר
לְהֵס לְמַסָּם דִּיבּוֹרֵס בְּחִיבָה אַחַת
שֶׁלֹּא יֵה אֶחָד לְאַחֵר וְאַחַד לְפָנֶיהָ:
חֲדָה עֲלֵיהּ. חֲדָשָׁה הִיא לֹא:
הַפְתּוּרָה חֶסֶה. דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא ד')
וְזֹוֹהִי הִכָּהן וּפְנוּ אֶת הַבַּיִת שֶׁלֹּא
יִשְׁמָאֻהוּ כְּלִי חֶרֶס שְׂבַתּוּרֵי שְׁחִין לְהֵס
טַהֲרָה בְּמִקּוּהָ: לְמַעַנְדָּה עוֹבְדָא.
בְּחַלְוִיתוֹת שׁוּפֵר: מְקוּס שֵׁס שׁוּפֵר.
בְּכוּן ר"ה וְיִזְבֵּל: מְקוּס שֵׁס חֲלוּלֵי
בְּכוּן תַּעֲבִיתוֹ: וְדָן הַנֶּהֱבִי: כְּמַשְׁמָתוֹ
שׁוּפֵר וְחֲלוּלֵי: בְּשַׁעֲרֵי מוֹזָרָה וְבִזְרָה
הַבַּיִת. חֲדָה מִילְתָּא הִיא בְּשַׁעֲרֵי
מוֹזָרָה בִּזְרָה הַבַּיִת וּ"א בְּשַׁעֲרֵי מוֹזָרָה
בְּעִזְמֹרָה נָשִׁים: בִּרְתִּי" שׁוּפֵר
שֶׁנֶּסֶדֶק וְדִבְקוֹ. דְּדִבְקָה שְׁקוּרִין גְּלוּ"ד:
פְּסוּל. דְּהוּא לִיָּה כְשֵׁי שׁוּפֵר־תּ:
גמ'

מ'.

בתורה אחד קורא.
לכדו ולא שנים

אבר שנים לא. והא דל
פסוקים שנתורה ית

וּפְיוּ מִצּוּפֶה זֶהֱ: וְהַתְנִיָּא *צִיפְהוּ זֶהֱ בִמְקוֹם הַנַּחַת פְּיוּ כְּשֶׁר אִמֵּר אַבִּי כִי תִגֵּן נָמִי מִתְּנִיתִין שְׁלֵא בִמְקוֹם הַנַּחַת פֶּה תִּנֵּן: וְשְׁתֵּי חֲצוּצוֹת מִן הַצַּדִּידִים: וְתִרִי קִלִּי מִי מִשְׁתַּמְעִי וְהַתְנִיָּא ¹⁶זְכוֹר ²וְשִׁמּוּהָ בְּדִבּוּר אֶחָד נֹאמְרוּ מֶה שְׁאִין הָפֶה יִכּוּלָּה לְדַבֵּר וְאִין הָאֻזֵּן יִכּוּלָּה לְשִׁמּוֹעַ לִכְךָ מֵאֲרִיךְ בְּשׁוּפֵר לְמִימְרָא דְכִי שִׁמַּע ³סוֹף תְּקִיעָה בְּלֹא תַחֲלִיל תְּקִיעָה יֵצֵא וּמִמִּילָא תַחֲלִיל תְּקִיעָה בְּלֹא סוֹף תְּקִיעָה יֵצֵא ת"ש תַּקַּע ⁴בְּרֵאשׁוֹנָה וּמִשְׁךְ בְּשִׁנִּיָּה כְּשֵׁתִים אֵין בִּידוֹ אֵלֹא אַחַת אֲמַאי תִּסְלַק לִיהָ בְּתֵרְתִי פְסוּקֵי תְּקִיעָתָא מִמֶּהֱדִי לֹא פִסְקִינָן ת"ש ⁵הַתּוֹקַע לַתּוֹךְ הַבוֹר אוֹ לַתּוֹךְ הַדּוֹת אוֹ לַתּוֹךְ הַפִּיטָם אִם קוֹל שׁוֹפֵר שִׁמַּע יֵצֵא וְאִם קוֹל הַבֵּרָה שִׁמַּע לֹא יֵצֵא אֲמַאי לִפְּוֹק בְּתַחֲלִיל תְּקִיעָה מִקְמִי דְלִיעֲרַבֵּב קֵלָא ⁶אֵלֹא תֵרְתִי קִלִּי מִחַד גְּבֵרָא לֹא מִשְׁתַּמְעִי מִתִּירֵי גְבֵרִי מִשְׁתַּמְעִי וּמִתִּירֵי גְבֵרִי מִי מִשְׁתַּמְעִי וְהָא תְנִיָּא ⁷בְּתוֹרָה אֶחָד קוֹרָא וְאֶחָד מִתְּרַגֵּם ⁸זִכְלֵבֵד שְׁלֵא ⁹(יְהוֹ שְׁנִים קוֹרִין) וְשְׁנִים מִתְּרַגְּמִין הָא לֹא דְמִיא אֵלֹא לְסִיפֵא יְבַהֲלֵל יְהוּבִמְגִילָא אִפִּילוֹ עֲשֶׂרָה קוֹרִין אֲלֵמָא כִּיּוֹן דְּחִבִּיב יְהִיב דַּעְתִּיהָ הֵכָא נָמִי כִּיּוֹן דְּחִבִּיב יְהִיב דַּעְתִּיהָ וְשִׁמַּע אֵלֹא לְמָה מֵאֲרִיךְ

ר: ובתעניות בשל זכרים כפופין ופיו מצופה
 "ש" הכא דכסף איבעית אימא כל כינופאי
 זתי חצוצרות כסף ואיבעית אימא "התורה
 נמי נעביד דכסף אפילו הכי כבוד יו"ט עדיף
 עובדא כמתניתין אמר ליה רבא ולא אמרו
 זמא דברים אמורים במקדש אבל בגבולין
 מקום שיש שופר אין חצוצרות וכן הנהיג
 א בן תרדיון בסיכני וכשבא (6) דבר אצל
 אלא בשערי מזרח ובהר הבית בלבד אמר
 י מאי קראה דכתיב 'בחצוצרות וקול שופר
 ד ה' הוא דבעינן חצוצרות וקול שופר אבל
 תקיעה ולברכות כו': א"ר שמואל בר יצחק
 תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כמאן כרבי
 וולם מתיב רב עינא שוה יובל לר"ה לתקיעה
 ולת מעשיך זכרון ליום ראשון דבר"ה איתא
 רב שישא בריה דרב אידי מתני הכי א"ר
 ה' יובל לר"ה לתקיעה ולברכות כמאן דלא
 ויון דאמר בתשרי נברא העולם הא איכא זה
 ראשון דבר"ה איתא ויובל ליתא כי קתני
 ק ודבקו פסול הדיבק שכרי שופרות פסול
 ניקב

אלא זו ואין צריך לומר זו קמתי א"י יומת סופו להפדר
ועליו טפי קא משמע לן ודבק שצרי שפירות נמי לא מיי
מדי (ויקרא כה) והעצרת דרך העצרתו כי היכי דפסלי
אפילו נפסל מטעם משום שנים ושלשה שפירות אין קש

הנגע ולא יאמר טמא עד שיהא
התורה על כלי חרס ופכו, שאין
נרעת בזה עליו בעצור שהוא זר
לקים (חולין מט: וכע"ז יומא לט:).

ה יובל לר"ה לתקיעה ולברכות. פי' לתקיעות ולברכות, והאיכא זה היום

כז.

יג א מיי פ"א מהלכות
שופר הלכה ו טוש"ע
א"ח ס' תקפו סעיף טז:
יד ב ג מיי פ"ב מהל'
תפלה הלכה יא טור
ט"ע א"ח ס' קמא סעיף
:ב

הַזֶּה ד' טוֹשֵׁעַ אִלֻּם כִּי
 תַּפְּחָה סַעֲפִין ב' וּכְיִ
 תִּרְמַד סַעֲפִין ב':
 הַזֶּה ד' מִיִּי כִּי־מֵהַלְלוֹת
 מְגִילָה הִלְכָה וְעוֹר שֵׁעַ
 אִלֻּם כִּי תִרְלֵ כִּי־:
 יִז' ו מִיִּי שִׁאֵל מֵהַלְלוֹת
 שַׁעֲמַת הִלְכָה ד':
 יִח' ז מִיִּי שִׁאֵל מֵהַלְלוֹת
 שׁוֹפֵר הִלְכָה ה' סִמָּג
 עֲשִׂין מִב' טוֹשֵׁעַ אִלֻּם כִּי
 תַּקְפוּ סַעֲפִין ח':
 יִצֵּח' ח מִיִּי וּסְמָגָה שֶׁס
 טוֹשֵׁעַ שֶׁס סַעֲפִין י':

לעזי רע"י

צישטרנ"א
[אישקריינ"א]. מרתף.
פונטו"ן. חבית גדולה.
גלו"ד. דבק חזק.

רבינו חננאל

ופיו של שופר מצופה
וזה. ואוקשינון
במקום הנחת פה, אבל
במקום הנחת הפסול
אלה אותו השופר.
הצגנו את מן הדקדוק כו'.
ואקשינון מן קלי מן
משמעי, ולכור אימשר
לאדם לשמוע שני קולות
בבת אחת. והנחיתו שני
כחכב כבדור אתו נאמרו
מה שאין הפה יכול
לדבר אורן קול
לשמוע, ופוקנין יכל
מאריך בשופר בן לצאת
החובה בקול השופר.
ואקשינון חנה ⁽⁶⁾ כיון
שהאריך בשופר
הקציע יצא את חתול
חקה, למימרו דשמוע
חקה, חקיעה בל חתול
חקה יצא. ותחתן חקע

בראשונה ומשך בשר
 שבתם אין בידו אלא
 אחת. פירוש, תקע תר"ת
 תקיעה תרועה תרועה
 וקדו רוצה להתחיל
 תר"ת אחוה, נמצא תקיעה
 שף סוף תר"ת הראשון
 ותקיעת שריא ההחלת
 השני שמכות
 להדיר. עכשיו אם משך
 בסוף התקיעה האחרונה
 שבת"ת הראשון ששורו
 ב תקיעת אין בידו אלא
 אחת, כי אין מפסיקין
 שהן מן ה[ה]תחלת ולת
 בידו אלא תר"ת
 אחת. ופרקין פסקין
 וקולות דורא חתמי
 פסקי, וקולות דורא חתמי
 תקיעה בידו סוף תקיעה,
 וקולות דורא חתמי

או סוף תקיעה בלא תחלה
תקיעה יצא. ויש אומרים
היה צריך תר"ת ותקע
תקיעה ומשך בתרועה
כדי תרועה ותקיעה, אין
כידו אלא תקיעה אחת.
ותלמוד ארץ ישראל מסייע
לזה הפירוש. ת"ש התומע

יחד עם זאת, לא משתמע אלא
מגמתו, אלמא כיון דחביב
בשופר להודיע שמצות
בד"א במקדש אבל
מצוות וקול שופר הריעו
לכ"ן ברה"ז היום תחלת
שנשדק ודבמו פסול כו'.

ניקב

(א) לכאורה ז"ל כיון דמה שהאריך בשופר אינו אלא סוף תקיעה וכו'. (ב) אולי ז"ל וחכמות ושופרות שמתפללין בר"ה כך מתפללין.